

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V spravi prejemaj mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettirvsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat „ 15 „
 za trikrat „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, smrtneice itd.:
 enostolpna pettirvsta po 2 v. vin.
Poslano:
 enostolpna pettirvsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvemski no-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisat se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Za božičnico našim zmrzujočim beguncem.

»Že sedem mesecev tavamo po tujini, daleč od svojega doma! S seboj smo si vzeli le ono obleko, ki smo jo imeli na sebi; le malokdo je bil tako srečen, da si je mogel v naglici pobrati še drugo, ker se veselimo, da smo rešili svoje pete iz italijanskih krempelj. Sedaj pa smo tu vsi razcapani in raztrgani, večina nagi in bosii!«

»Velike muke vsled mraza morajo naši begunci pretrpeti. Razun, če bi mi poslali iz Ljubljane kaj malega, da po potrebi razdelim med nje.«

To sta dva odlomka iz poročil, ki jih je podpisana dobila ta teden iz begunskega tabora v Bruku, prvega od nekega revnega begunca, drugega od tamošnjega čistitega duhovnega voditelja.

Podpisana posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani se v polni meri zaveda svoje vsiljivosti na račun dobrohotne usmiljenosti slovenskih rojakov, v prvi vrsti Kranjcev. A za sedaj ne vidi druge pomoči, kot nov apel na usmiljena srca vseh Slovencev, da se tem revnim, mraza trepetajočim revežem, goriškim beguncem v barakah, more od pomoči. Z vsem drugim so naši begunci v Bruku še precej preskrbljeni: s stanovanjem, pa tudi s hrano, a tega, kar človeku v hudi zimi zmrznjene ude oživi in ogreje, tople obleke, tega jim popolnoma primanjkuje. Vsako pismo, ki ga podpisana dobi iz taborov, se končuje: Vse bi šlo, a zimske obleke ni, zato nujno prosimo hitre pomoči!

Ne bilo bi namenu podpisane, da bi ta ali oni vsled svoje darežljivosti trpel niti trohice mraza. A nebrojno je število takih družin, ki imajo v podstrežju kaj ponošene obleke, s katero ne vedo kam. Z najmanjšim kosčkom te obleke izvrši veliko delo usmiljenja oni, ki to ponošeno obleko daruje podpisani, katero takoj odda isto na najbolj potrebno mesto. Kdor pa nima obleke, naj izkaže svojo ljubezen do goriških rojakov z malim darom, da tako vsaj za Božič najbolj potrebnim izmed njimi ogreje mo zmrznjene ude!

Potreba je v teh časih na vseh koncih in krajih velika in siljena. Našim hrabrim vojakom, ki se bijejo za naš dom in našo srečo, moramo skušati to težko borenje lajšati z milimi darovi, revnim vdovam in nesrečnim sirotam padlih celiti grozne dušne in telesne bolečine, a nič manjše podpore niso potrebni oni, ki so bili primorani bežati pred najhujšim sovražnikom naše zemlje, vsi revni in ubožni, brez sredstev in brez obleke!

Novorojenčki in otroci, ti so največji trpinji sedaj! Dobesedno bosii in odedi le v lahna krilca in raztrgane hlačice so bežali

s svojimi nesrečnimi materami iz ljubljene domovine, z gorkega juha, tja gori na mrzli sever, kjer jim nedolžni udje trepetajo mraza, ki jim pretresa njih nedolžne koščice!

Smatrajmo ta nedolžna bitja za sirote naše skupne narodne družine, skušajmo jim lajšati njih neznočno bol povzročeno po neizmernem domotožju in ude pretresujočem mraza. Vstvarimo njim samim in njihovim nesrečnim starišem možnost, da dobe za bližajoče se praznike vsaj senco pojma: **blaženi in srečni božični večer!**

Tozadevne darove v oblekah, in eventualno v gotovini sprejema podpisana

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Zlati klas - reši nas!

Slavnostna seja c. kr. kmetijske družbe.

Tudi c. kr. kranjska kmetijska družba je, kakor druge glavne kmetijske korporacije, priredila slavnost »zlatega klasu« na korist fondu za invalidne kmetovalce. Ker razmere ne dovoljujejo sedaj javnih slavnosti, je sklical predsednik c. kr. kmetijske družbe, g. kom. svetnik Fran Povše slavnostno seja c. kr. kmetijske družbe, ki se je vršila v lepo prirejenih družbenih prostorih. G. predsednik je, pozdravivši zastopnika c. kr. deželne vlade, vit. pl. Laschana, in zastopnika dežele dr. Lampega, v vznešenem in stvarnem govoru slavil pomen kmetijstva v svetovni vojski. Načrt sovražnikov je bil, da Avstrijo in Nemčijo izstradajo s tem, da jima odrežejo ves dovoz. Nastali so hudi časi za nas. A kdo je rešil državo in prekrižal račune sovražnikov? Bil je to naš kmetič! Ko so bili poklicani možje na vojsko, so naše kmečke žene, starci in otroci z občudovanja vredno pridnostjo vzeli na svoje rame vsa teška kmečka dela. Z največjim uspehom je delalo naše kmečko ljudstvo, da je pridelalo državi toliko živeža, da smo mogli vzdržati doslej in da upamo vzdržati tudi v bodoče. Tega ne sme nihče pozabiti našemu kmečkemu stanu, pokazal se je v resnici kot glavni stebel države. Pa izkušnje sedanje vojske so nam pokazale tudi za bodočnost pol, po kateri moramo hoditi. Naša glavna naloga mora biti, da povzdignemo kmečko produkcijo, ker le tedaj bomo trdno stali tudi kot država. Kje manjka, nas učj statistika, ki kaže, da pridelava Nemčija povprek na en hektar zemlje 24 stotov pšenice, Avstrija pa le 16 stotov in Ogrska le 13. Dasi ima

Nemčija primeroma slabšo zemljo za kmetijstvo, pridelava vendar toliko več kot Ogrska. ki ima najboljšo zemljo! To pride od tega, ker je Nemčija znala svoje kmetijstvo dvigniti na visoko stopinjo racionalnega in intenzivnega obdelovanja. Tu je tudi naša naloga bodočnosti. V interesu naše skupnosti, vsega našega prebivalstva je, da skrbimo za tako povzdigo kmetijstva, hvalježni delavnim kmečkim rok- kam, katere opravljajo najtežja dela za prehrano ostalega prebivalstva. Govornik je sklenil svoj govor z navdušenimi Slava-klici Njegovemu Veličanstvu.

Dovolilo se je 1000 kron za invalidni fond.

Po slavnostni seji se je vršila običajna seja c. kr. kmetijske družbe. V razgovoru je bil položaj našega kmetijstva v sedanjih razmerah. Oglasili so se k besedi skoro vsi odborniki, ki so popisovali razmere, ki so nastale v njihovih krajih za kmečko prebivalstvo vsled pomanjkanja delavskih moči, vsled draginje, ki tare kmeta kot vse druge stanovce, vsled vojaških dajatev itd. Posebno se je opozarjalo na pomanjkanje krmil, vsled katerega silno trpi živinoreja in mlekarstvo. Glavni odbor se je obrnil z nujno prošnjo do zastopnika c. kr. deželne vlade, da se naj vse to upošteva.

Slednjič je poročal ravnatelj družbe o dobavi modre galice. Po dolgotrajnih obravnavah se je naredil na Švedskem sklep za 10 vagonov modre galice, in dobilo od Nemčije dovoljenje za prevoz, za nadaljnjih 10 vagonov so pogajanja še v teku. Radi razmer na denarnem trgu pa bo prišla galica nekoliko dražje, nego je bilo proračunano. Dosedaj so kranjski vinogradniki za galico že v naprej vplačali 650.000 K.

Živežna politika in konsum.

Ker so nam sovražniki zaprli dovoz važnih živil in surovin, sta morali osrednji velesili v zagotovitev prehrane ljudstva in armad ukreniti vrsto odredb, ki so bile pod naslovom »živežna politika« sprejete v področje narodnogospodarskih vprašanj. Poleg žita in žitnih proizvodov, katerih uprava in razdelitev se je kmalu po začetku vojske državno uredila, to je monopolizirala, sta vladi centralnih velesil posvečali posebno resno skrb tudi mesnemu vprašanju. Odredbe v varstvo živinoreje in omejitev porabe mesa smo dobili najprej pri nas. Šele v zadnjem času so tudi na Nemškem uvedli dneve brez mesa in šli pri tem še korak dalje ter uvedli dneve brez

masti. Proti oduhuški špekulaciji z mastjo je Nemčija energično nastopila z določitvijo maksimalnih cen za trgovino z živimi prešiči, svinjskim mesom in slanino; te cenne veljajo od 1. decembra dalje brez razlike za celo Nemčijo.

Na Ogrskem kakor tudi v Avstriji so se že dolgo oglašale tožbe radi visokih cen svinjine in masti. Še pred dvema mesecema se je mnogokod plačevalo do 10 K za kilogram špeha in masti ter do 8 in 9 K za kilogram svinjine. Zahteva po maksimalnih cenah je postajala vedno nujnejša. Vse je napeto pričakovalo izida pogajanj z Ogrsko, ki so se vršila med obema vlada- ma. Medtem so pa ogromne cene svinjskemu mesu in masti same po sebi padle: Prebivalstvo teh cen ni moglo več zmagovati ter ni več kupovalo. Cene masti so padle na 8 K za kilogram. Nato so dne 29. oziroma 30. novembra izšle maksimalne cene za svinjino, mast in slanino na Ogrskem in pri nas; Ogrska si je tudi to pot znala zagotoviti svoje posebne gospodarske koristi.

S 1. decembrom je stopila v veljavo tudi naredba o uporabi mleka; mleka se ne sme več posnemati, omejuje se krmljenje mladih živali z mlekom in prepoveduje uporaba mleka v industrijske svrhe. Nadaljne omejitve z navedbo mlečnih kart morejo odrediti deželne oblasti.

V zadnjih dneh se je v naši državni polovici znova omejila produkcija piva in določila na 55 odst. običajne količine. Ker pa radi slabe letine ječmena tako primanjkuje, da vlada niti dovoljene množine ne bo mogla nakazati pivovarom, bodo morale le-te produkcijo še znatno znižati. Ogrske pivovarne pa imajo dovolj ječmena in delajo v polnem obsegu.

Glasovi, ki prihajajo iz ogrskih političnih in poljedelskih krogov, nas počasi pripravljajo na to, da nam Ogrska ne bo mogla dati obljubljenе množine krušnega žita. Pa četudi bi nam Ogrska dala obljubljeno žito, nam bo še vedno primanjkovalo nad 10 milijonov met. stotov moke. Ako ne dobimo od zunaj večjega dovoza žita, se nam na spomlad zopet obetajo britki — koruzni dnevi.

Cesarske slavnosti.

Praznovanje sedemdesetletnice vladanja našega presvetlega cesarja v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu n Lj.

Dne 2. decembra ob 8. uri so se zbrali učenci in učitelji ter vzgojitelji v zavodu sv. Stanislava v hišni kapeli. G. rektor dr. Gnidovec je navzoče najprej kratko nagovoril z izbranimi in prisrčnimi besedami. Priporočal je gojencem vzvišeni zglede presvetlega vladarja v posne-

LISTEK.

Iz zapiskov goriškega begunca.

— O Dalmatincih.

30. sept. 1915.

Srečam znanega stotnika Slovenca, ki služi pri dalmatinskem polku.

»Dolgo Vas ni bilo videti v Gorici!«

»Kaj hočete, zunaj v postojanki je vedno dela dovolj,« mi odgovori.

»Saj je že toliko tednov mir, v mesto slišimo samo časih ponoči nekaj prasketanja. Torej ne more biti posebnih opravil?«

»Vidite tako nam mineva čas!«

»Nam pa v Gorici silovito počasi gineva čas. V ponedeljek so nam vražji vrage vnovič razbijali mesto. Jaz sem dobil eno pošteno granato v stanovanje, ravno ko sem se oblačil, da sem dirjal pol oblečen pod stopnjice. Kdaj vendar jih odženete te peklenke spake vsaj tako daleč, da nam ne bodo pljuvali v mesto?«

Stotnik se je nasmehnil: »Nam je zdaj tako dobro in sicer prav dobro in se nam prav nič ne mudi naprej.«

× × ×

novembra 1915.

Zopet sva se srečala z istim stotnikom, ki se mi je prismehljaj. Po tako strašni tretji ofenzivi smeh!

»Vi se smejete, gospod stotnik? Gotovo niste bili zunaj v tistem strašnem ognju!«

»Ves čas, noč in dan do danes, ko smo prišli po 78 dnevih iz postojank na oddih.«

»Veseli me, da vidim Vas celega in zdravega, toda kako je z Vašo stotnijo?«

»Nič hudega, nič posebnega, srečno smo prestali ves ogenj!«

»Koliko imate izgub?«

»Malo, in še to po neprevidnosti. Takoj prvi dan artiljerijskega ognja so šli vsi proti moji prepovedi v velikih gruclah h kuhinji in po nesreči je zadela granata eno gručo. Sicer pa ni nobene druge izgube!«

× × ×

O kranjskih Janezih.

28. oktobra 1915.

Gorica je mirna, ker je obmostje nemirno. Neprestano gromenje sovražnih in naših topov, prasketanje pušk, bučanje granat, padanje jeklenk po mestu na vseh koncih in krajih. Prebivalstvo se plaho skriva.

Protj večeru pa kar oživi mesto.

Veselo petje in ukanje po ulicah in trgih kakor prve dni mobilizacije lani, ko so odhajali naši planinci iz Gorice. Kdo pa so ti?

Ni treba izpraševanja.

»Kje pa, mate Vaha?«, so se objestno šalili naši kranjski Janezi z meščani.

Meni pa je bilo zelo milo pri srcu tisti čas, ker sem vedel, da se bodo še prehitro spoznali z vražjim Lahom, ki ga je bilo tiste dni pred Gorico ko kolibic in mušic.

In moj prijatelj dr. K., zvesti spremljevalec kranjskega Janeza na vseh stopnjah trpljenja, žrtev in slave, mi je prihodnje dni pripovedoval kako je kranjski Janez mlatil Laha ko doma žito. In v najhujših dneh je kranjski Janez vzdržal vso laško besnost in obvaroval Gorico.

× × ×

2. novembra 1915.

Grozovito vihra tam na Kalvariji boj neprestano že nekaj dni. Z neba pa lije in curlja neprestano dež.

Noč je, v bolnici je delo že končano. Kar prištorklja vojak z vso svojo opremo otovorjen, zamazan od rmenege blata, da ni bilo opaziti barve uniforme, ves krvav po prsih in rokah, v obrazu pa vesel in rdeč.

»Kaj in kako, za božjo voljo,« ga hite izpraševati strežniki.

»Dal' smo jih pa t'ku, da jo bodo pomnil! odvrne kranjski Janez, sede ter počasi odlaga blatno puško, v blato zakopan in premočen nahrbtnik, z levico pa si vedno tišči desno pazduho in maši blatno kunjjo v veliko krvavečo rano. »Tretji dan sem jih klestil, pa mi prifrči kos granate v prsih in roko. Ko se izkopljem iz blata, ne vidim nobenega naših v bližini, pa zberem svoje stvari in jo uberem čez hrib proti Podgori. Med tem dobim še šrapnel v hrbet, da spet padem. Ko se poberem, je tako lilo, da nisem videl nič. Pridem na cesto in gledam po naših. Grem naprej in pridem v mesto. Pred špitalom sem se pa še nekoliko okrepčal tam doli v krčmi. Zdaj pa naredite z menoj kar hočete.«

Janez je bil zelo zgovoren, mi manj. Tri poškodbe, na desnici, v desni rami in v hrbtu, vse tri zamazane in brščas okužene. Kaj bo?

Drugi in tretji dan in ves teden je bil Janez v hudi vročini. Bledel je o Kranjcih in Lahih in zatrjeval, da kranjska kri ne »fali!«

Čez teden dni smo mu izvlekli kose granate iz rane.

»Janez, bo!«

manje zlasti glede češčanja presv. Rešnjega Telesa in glede krščanske ljubezni do bližnjega. Hvaležnost do predobrotljivega vladarja naj pokažejo s tem, da bodo darovali prvi petek tega meseca in na božični praznik vsi sveto obhajilo za sivola-sega, a še vedno tako krepkega starčka na cesarskem prestolu. Slavil je cesarja kot častivca presv. R. T., kar je posebno lepo pokazal pred vsem svetom ob procesiji na svetovnem evharističnem kongresu na Dunaju. Opominjal je nadalje gojence, naj bodo odslej zelo varčni in naj vse, kar si prihranijo, darujejo za vojake, vdove in sirote, da pomagajo lajšati gorje tistim, ki jih je hudo zadela ta vojska. Govornik je končal s srčno željo, naj bi bilo presvetlemu vladarju kmalu mogoče po slavni zmagi uživati dolgo časa še bogato blagoslovljen mir!

Nato je gospod rektor imel cesarsko mašo, pri kateri je pel dijaški cerkveni zbor dobro izbrane pesmi in zapel na koncu cesarsko pesem.

Cesarska slavnost po sv. maši se letos žal ni mogla izvršiti tako sijajno, kakor lansko leto, ker je velika dvorana porabljena za naše vrle vojake, ki so bili v boju za domovino ranjeni, in tudi dijaški zbor nima več tako številnih moči, ker jih je mnogo v vojaški službi. Vendar se je vsa slavnost vršila zelo priščno in je vzbudila mnogo navdušenja v mladih srcih. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. prof. Hybáše krepko in navdušeno A. Foersterjevo »Kranjska z Avstrijo« in narodno pesem »Gozdnič je že zelen« nežno in globoko občuteno, kakor jo je harmoniziral Oskar Dev.

Velik uspeh naše mornarice. — Osem velikih in mnogo malih italijanskih prevoznih ladij potopljenih. — Uničen francoski podmorski čoln. — Topovski ogenj ob soški fronti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Naša križarka »Novara« je z nekaterimi rušilci 5. t. m. zjutraj pri Sv. Ivanu Medunskem z ognjem iz topov potopila tri velike in dva mala parnika, pet velikih in mnogo malih jadrnic, ki so izkrcavale vojno blago. En parnik je zletel v zrak. Naše brodogovje so s subega s približno 20 topovi zelo ljuto a brezuspešno obstreljevali.

Bližu tam je Nj. V. ladja »Varazdin« uničila francoski podmorski čoln »Fresnel« in ujela poveljnika, drugega častnika in 26 mož.

Neko drugo brodogovje je ponoči na 23. novembra potopilo nek s tremi topovi oborožen parnik in neko večjo motorno jadrnico; obe ladji sta bili italijanski, popolnoma naloženi sta se peljali iz Brindisi v Drač. Tiste, ki so ostali na parniku živi, med njimi štiri od vojne mornarice, smo ujeli, moštvo motorne jadrnice smo v čolnih spustili na svobodo.

Poveljstvo mornarice.

Dunaj, 6. decembra. Uradno se poroča:

Na bojni črti ob Soči je vzdrževal sovražnik ogenj s topovi, ki je bil na posebnih mestih, posebno proti goriškemu območju od časa do časa zelo živahen. Tudi mesto Gorico in sosednji kraj št. Peter so obstreljevali iz vseh kalibrov.

V odseku Doberdobske visoke planote je podnevi napadala italijanska pehota pri Sredipolju in pri Polazzo, zvečer pa pri

Slavnostni govor je nato govoril gosp. prof. dr. Trdan. Spominjal se je najprej težkih bojev v preteklem letu in slavni naših zmag. Prestavil nas je potem v duhu v dobo pred 67 leti in nam pokazal našega cesarja kot mladega vojaka in mladeniča, ki se je z vestnim učenjem pripravil na svoj vzvišeni poklic. Poudarjal je velike zasluge cesarjeve, ki si jih je spletel s tem, da je dal državi novo ustavo in je osvobodil kmeta. Pokazal nam je živo, kako je slovenski narod napredoval pod slavno vlado našega cesarja na gospodarskem in prosvetnem polju. Z živahno besedo je potem slavil hvaležnost slovenskega naroda do presvetlega vladarja, ki jo je pokazal naš narod ob najrazličnejših prilikah in so jo naši mladeniči in možje potrdili s svojo srčno krvjo v bojih l. 1859., 1866., 1877. in zlasti tudi v sedanji svetovni vojski nestotokrat.

Priporočal je nato tudi dijakom, naj se izkažejo vedno hvaležne presvetlemu vladarju s tem, da po zgledu cesarjevemu ljubijo knjige in se pridno učijo ter vestno izpolnjujejo vse svoje dolžnosti, da se tako dobro pripravijo za resno delo v življenju. Poklicani so, da po geslu »Viribus unitis« delujejo za mogočno Avstrijo in oprti na krepko Avstrijo za vedno lepši napredek lastnega naroda. Z željo naj bi nam Bog še dolgo ohranil ljubljene cesarja, je govornik končal, na kar so navzoči trikrat zaklicali »Živio!«. S cesarsko pesmijo se je slavnost zaključila med splošnim navdušenjem.

Sv. Martinu, a smo jo povsod odbili.

Na tirolski bojni črti se je razširilo delovanje sovražne artiljerije proti utrjenemu prostoru pri Lardaro zdaj tudi na sosednje postojanke severno od doline Ledro.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana:

4. decembra. Javljajo se spopadi manjših oddelkov v ozemlju Tonale, kjer so zbrali sovražne čete, pri hospicu San Bartholomeo in v dolini Ledro, kjer se je izjalovil napad sovražnika na naše pred kratkim osvojene postojanke severno od Pue. Na robu Mrzlega vrha so ponoči na 3. december po luti pripravi s topovi vseh kalibrov prodrle goste množine pehote, ki so se vedno iznova valile proti našim utrdbam. Kljub uničevalnemu našemu brozostreljanju so vrle manjše sovražne skupine na nekaterih mestih v naše črte, a smo jih v ljutem ročnem metanju zopet odbili. Po ljutem boju moža z možem smo zapodili sovražnika. Popustil je na bojišču nad 500 mrličev. Ujeli smo jih več, med njimi 3 častnike. Sovražne napadalne pozikuse smo odbili tudi v odseku gore sv. Mihaela in Kraški visoki planoti. Na ostali bojni črti se položaj ni izpremenil.

× × ×

Neuspeh ob Soči.

Ženeva, 6. decembra. Pariško časopisje objavlja brzojavko iz Milana, ki hoče

opravičiti neuspeh ob Soči. Čeprav je Gorica popolnoma porušena, se je vendar ofenziva ustavila, ker zbirajo Avstriji nove čete in pričenjajo z ljutimi napadi na italijanske postojanke. Baje so postavili v boj 80.000 novih čet, tako da se bo italijansko napredovanje moralo drago odkupiti. Tudi so ojačili avstrijsko artiljerijo.

Laški ujetniki v četrti soški bitki.

Berlin, 5. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča: V četrti bitki ob Soči so Avstriji ujeli 69 častnikov in 3318 mož. Čeravno se avstrijske čete bore v brambnih postojankah in ne lovijo ujetnikov, vendar povprečno na dan ujamejo 250 mož.

Italijanske izgube izravnane.

Curij, 6. decembra. »Tagesanzeiger« poroča: Ob Soči so se italijanske izgube zopet izravnale. Na doberdobski planoti in pri goriškem območju so obvladujoče višine še vedno v posesti Avstrijcev.

Odstavljeni laški generali.

Lučano. Uradni vestnik laške armade poroča, da so odstavljeni generali Lisi, Natoli, Del Re in Foderaro.

Italija zadržuje švicarske železniške vozove.

Bern, 7. decembra. (Kor. ur.) »Bern Tagblatt« poroča: V Italiji zadržujejo 1200 švicarskih železniških voz, približno eno desetino vsega švicarskega železniškega materiala. Italija ni dozdej še vrnila voz, dasi jih je zahteval švicarski zvezni svet.

Italijanska zbornica.

Rim, 5. decembra. (Kor. ur.) V včerajšnji seji zbornice je prvi govoril katoliški poslanec Meda, ki je povdarjajoč prejšnje nevtralistično mišljenje povdarjal potrebo, da se sedaj vse stori za zmago in skrajšanje in omejitev vojne. Pri tem se ne sme motiti sloge med narodom in vlado in se mora ohraniti zaupanje v bodočnost.

Za njim je govoril bivši zakladni minister Luzaatti, ki je pozival vlado, da naj brez optimizma izda vse izredne gospodarske in finančne odredbe, da prepreči velike nevarnosti. Povzročitelj sedanje vojne so vojaško in gospodarsko pripravljene in se niso zbal, da ne bi Belgije opustošili in Srbije skoro ubili. Govornik želi belgijskim in srbskim mučencem takojšnje vstajenje. Čeravno bi se moralo odločno zastopati načelo narodnosti in neodvisnosti je diplomacija delala na Balkanu s premajhno razsodnostjo in odločnostjo. Pristop k londonskemu dogovoru menda ne nudi dovolj poročta, da bo Italija dobila svojim žrtvam primeren sad in bila vojaško, diplomatsko in gospodarsko postavljena na isto mesto s svojimi zavezniki. Na koncu je kritikoval davčne odredbe vlade.

Nato pa je začel ministrski predsednik Salandra odgovarjati predgovornikom. Izjavil je, da ni v interesu dežele, da bi podal podrobnejše izjave o zunanjih politiki in vojnem položaju. Vlada docela uvideva resnost položaja in potrebno mero bodočih naporov, pa njeno zaupanje v končno zmago je danes manj omajano kakor le kedaj doslej. Srečni in nesrečni dogodki so vlado vedno bolj prepričali o potrebi in pravičnosti vojne, brez katere bi bila Italija v svojih interesih in časti nepreklicno oškodovana, kar danes vsi ljudski sloji bolj jasno spoznajo kakor dosedaj še nikoli ne.

Celo prebivalstvo ob jadranski obali, katero je veliko trpelo, ve danes, da se vojskujemo poglavito zato, da se tako trpljenje prepreči za bodoče čase. Topografično inferiornost Italije v Jadranskem morju se da ozdraviti le z zmagovito vojno. Italija more sicer dovoliti, da se v Jadranskem morju prikažejo tudi drugi na-

rodi, mora pa vztrajati pri tem, da mora Italija vsled svojega ozemlja, svojih interesov in prekašajoče kulture v Jadranskem morju imeti civilno nadoblast. Ministrski predsednik je nato še govoril o goljufijah pri dobavah, o vojaških penzijah in o bodoči gospodarski ustavi, katera zavisi od zmage, katera edina more zagotoviti svobodno določitev.

Na koncu svojega govora je zastopal svojo demokratično notranjo politiko in izvrševanje cenzure in je pod razburjenimi ugovori socialistov napovedal, da bo častneke popolnoma zavrli, če bi iz svojih interesov jemali ljudski duši njene sile in skušali žrtve vojne napraviti še bolj polne trpljenja. Duša ljudstva ne soglaša s socialisti.

Zbornica je Salandrovo govor poslušala z menjajočo se pozornostjo in brez posebnega pritrevanja. Pri utemeljevanju različnih resolucij, nacionalisti so stavili, toda takoj umaknili eno, v kateri so poudarjali, da se poleg Trsta pridobi tudi Reka in Split — se je socialist M a z z o n i norčeval iz cenzure in oboževanja d' Annunzia, dočim pa je reformni socialist Ciccotti z liričnim govorom o narodu, domovini, kulturi, disciplini, državljanem junaštvu itd., začel dvigati potrto razpoloženje in širiti veliko ganjenje.

Boselli, predsednik narodnega društva Dante Alighieri in dekan poslanske zbornice je izbral to razpoloženje za nov patriotičen apel.

Ministrski predsednik Salandra je izjavil, da je pripravljen sprejeti resolucijo Ciccotti-Boselli, katera odobrava vladno izjavo in glasovanje zbornice smatrati za posvečeno domovini, svojemu kabinetu pa le v toliko, da hoče nadaljevati vojno, dokler se ne venča z zmago.

Nato pa je med hrupom izjavil bivši zunanji minister Cappelli, da bi se vojne ne smelo voditi; toda ker se duh kontinuitete ne more zlomiti, zato se rajši vzdrži glasovanja.

V kratki izjavi je rekel socialist Durati, da bodo socialisti glasovali proti vladi, ker je hotela vojno in ker se mora obsojati zlagano narodno slovo, pa tudi zato, ker ta vlada celo od prijateljev vojne ne zasluži samo ene ampak deset nezaupnic.

Pri poimenskem glasovanju je glasovalo 405 poslancev za, 48 proti. Med zadnjimi je bil tudi radikalec Chiaravigli o, Giolitti je zet. Glasovanja so se vzdržali tudi Cappelli, Enrico Ferri in državni podtajn in z adnjem Giolittijevem ministru Falcioni.

Lučano, 5. decembra. (Kor. ur.) V svojih komentarjih o glasovanju v zbornici poudarjajo celo Salandri prijazni listi sentimentalno-patriotične in trenutne nagibe zborničnega glasovanja. Če bi hotela zbornica presoati politično stališče vlade, pravi celo »Popolo d' Italia«, tedaj bi se ne dalo dobiti zaupnice in »Corriere della Sera« poudarja, da Salandra o silah in zunanjih nadah Italije ni vedel povedati nič ugotovnega in zato pomenja glasovanje samo dejanje vere in izjavo narodne solidarnosti in vztrajnosti.

K glasovanju v laški zbornici.

Lučano, 6. decembra. Sobotno glasovanje v laški zbornici je vojnim strankam prineslo veliko razočaranje. Upali so, da bo Salandra dopolnil Sonninov govor glede razmerja do Nemčije in udeležbe na Balkanu. Zaupnica je veljala pravzaprav armadi in zato Giolitti ni odkrito nastopil proti Salandri, ker bi ne dobil večine proti armadi. Glasovalo ni 52 poslancev, 46 socialistov pa je glasovalo proti vladi. Proti vladi je glasoval tudi zastopnik katoliške strokovne organizacije Miglioni. Socialist Mazzoni je napadel d' Annunzia vsled njegove grabežljivosti. Vse je ploskalo, socia-

»Saj sem zmirom dejal, da bo!« se je posmejale Janez.

In res je bilo, tisti Janez pride zdrav in zaceljen v ljubo kranjsko deželo.

× × ×

Življenje v Gorici.

23. novembra 1915.

Spominjam se sv. Aleša, ki je bival pod stopnjicami svojega bogatega doma. Tudi jaz sem se preselil pod stopnjice, kjer sem imel doslej staro šaro. Po resnem prevdanku se mi zdi ta omalovaženi kotiček najboljši in vsi veliki gosposki hiši, ki si jo je zgradila zdaj že izumrla plemiška rodbina prav razkošno. Vem, da pred težko granato ni varnega mesta v naši lepi Gorici, a gori v mojem stanovanju vganjajo že male granate in kosi večjih neznosne burke. Vem tudi, da prebije težka zrakoplovska bomba največjo in trdno zgrajeno hišo do tal in se v temelju razpoči, toda vojska nas dela zelo skromne. Upam, da ne prileti ravno na ta moj prostorček ne najtežja bomba in ne velika granata, dasi frče na desni in levi in nad menoj, dan na dan. Proti manjšim pa sem varen tu pod stopnjicami, tudi ognja se mi ni toliko bati,

ker so okoli mene sami zidovi in oboki. Šel bi v prostorno klet, a bojim se, da me zasuje, gotovo pa dobim v vlagi kako trganje. Zato sem se odločil za kot pod stopnjicami. Privlekel sem si dve vreči s peskom in zemljo ter z njima zadelal okence proti dvorišču, da mi kaj ne prileti od te strani v moje zavetje. Postelja je brž postavljena, mizica, samovar in nekaj knjig, da mi krajšajo dolge noči. In tako ždim v svojem salonu, ki mi je hkrati spalnica, delavnica, sprejemnica in kuhinja razmerna zadovoljen in hvalim Boga, da sem med tolikimi tisoči nesrečnih Goričanov tako dobro shranjen in še — cel. Da, hvala Bogu, cel, dasi sem dobil že tri granate v stanovanje in velikansko bombo tik hiše na vrt, dasi je letelo po meni že kamenje, ko sem šel po mestu po opravkih, dasi so v moji bližini hiše popolnoma porušene in zgorle do tal! Hvala Bogu!

Cakam, čakam, da mi zavre voda v samovar, da si skuham kavo za noč in jutri zjutraj in poslušam tulenje granat in ugibanja po bučanju njih kaliber in sklepam iz treska in guganja zemlje, kam padajo. Nocoj se da marsikaj razloževati, v četrtek (18. nov.) zjutraj ni bilo mogoče niti za trenutek

razmišljati, ker je bučalo, tulilo, gremelo, treskalo v enomer in neprestano. Po 4 ali 5 najtežjih granat je bilo hkrati v zraku.

Kava je skušana, tudi bolj toplo je v mojem domičku, lažje pišem, teža in omrtvelost gineta, loteva se me ugodnejše razpoloženje.

Zunaj divna jesenska noč, tiha in polna svetlobe. Zdaj pa zdaj grom, bučanje in tresk in padanje temnih in žarečih kosov in koscev po strehah in zopet mir za nekaj minut. Kasno je, jutri treba vstati, ako Bog da, in opraviti svoje delo, zato na ležišče, kakor se v vojnem ozemlju spodobí, oblečen, ker nihče ne ve, kdaj treba zopet naglo vstati.

26. novembra 1915.

Še nocoj v tem prijaznem kotičku, jutri odrinem tudi jaz, ako mi Bog da učakati. Uredili smo in preskrbeli, da spravimo one, ki pri nas iščejo zdravja, na varno.

Grof Dandini je čudovit mož. Sicer se mu pozna, da je preživel vse obstreljevanje Gorice v Gorici, a mirno, hladnokrvno in s starim smehlajem odpravlja svoje pošle z razumom. vztrai-

nostjo in energijo, ki bi dičila vsakega generala. Vse razvidi takoj in takoj izvrši. Tekom enega dneva vse oskrbeti, da se spravijo bolniki iz Gorice, je čin, ki ga ne zmore v mirnih časih vrsta uradnikov tekoma dolgih tednov.

»Kaj nam je napraviti, gospod grof, oditi ali ostati?« tišče vsi vanj.

»Ne vem, kaj naj Vam svetujem, ljudje moji,« odgovarja grof z neumorno potrežljivostjo slehernemu. »Ako Vam laške granate ne govore jasno dovolj, Vam tudi jaz ne moram več dopovedati. Jaz vem samo toliko, da klobasa je klobasa in granata je granata in da v kratkem ne bo več makaronov ne polente na municipiju. Torej, izbirajte! Vsake pol ure bodeta dva voza na dvorišču, da odpeljeta do postaje one, ki sami ne morejo hoditi. Kdor pa hoče počakati, da ga ubije granata, naj počaka, ga že mi potem spravimo, ako bomo živi!«

In tako gre življenje dan za dnem, noč za nočjo.

Kako dolgo?

Jaz se torej jutri junaško umaknem in če pridem srečno čez šempansko polje, zapojem na vse grlo: Te Deum!

DRAB.

listi pa so klicali vladi: »Sram vas bodi, da ste življenjske interese deželni ali takemu rufjanu.«

Trhle laške finance.

Lugano, 6. decembra. (Kor. ur.) O finančnem položaju se bo razpravljalo v zbornici prihodnje sredo. Profesor Cinarudi računa, da bodo z novimi davki in varčevanjem dobili 350 milijonov lir, kar bo do februarja za obresti vojnih stroškov.

Kriza v Salandrovem kabinetu.

Lugano, 6. decembra. Vključ v veličastnemu glasovanju je položaj Salandrovega

kabineta skrajno kritičen in ni ravno neverjetno, da odstopijo Salandra in nekateri drugi ministri. Njihovo dedščino bodo najbrže prevzeli ultranacionalci in demokrati »Secolove« vrste, ker Giolittijeva večina zbornice danes še nima poguma stati v vlado.

Laški ministrski svet.

Rim, 5. decembra. (Kor. ur.) Po glasovanju v zbornici se je vršil ministrski svet, v katerem se je po časnikarskih vesteh sklenilo važne sklepe glede zunanje politike in vojskih potrebščin.

Naše čete pred Pečjo. — Dosedaj ujetih 160.000 Srbov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. decembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Naše čete so zdaj tudi zahodno in južnozahodno od Novega pazarija in po cesti, ki vodi iz Mitrovice v Peč, prodrele na črnogorsko ozemlje. Na Krasu pri Pesteri so vržene črnogorske čete na svoje glavne postojanke. Vzhodno od Peči smo premagali sovražno zadnjo stražo. Naše najsprejetejše čete se bližajo mestu. V večerajšnjih bojih privedeni ujetniki presegaajo število 2100 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 6. decembra. (K. u.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Južno od Sjenice in severozahodno od Peči so vrženi črnogorski in srbski oddelki. Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 5. decembra. Krajevne akcije 3. decembra so bile precej živahne, posebno pri Kosturinu, kjer so Bolgari obstreljevali in napadli našo postojanko, vendar so bili vrženi nazaj. Ogenj naše pehote in artiljerije je izjalovil dva poskusa Bolgarov, da bi prišli čez reko. Potem ko so Srbi izpraznili Bitolj, so vkorakale v mesto avstrijske in bolgarske patrulje.

Angleško uradno poročilo.

London, 7. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad: Uradno se poroča o solunski ekspediciji:

Krajni boji so bili 3. decembra 1915 zelo luti posebno v smeri Kosturina, kjer se je odbil nek napad Bolgarov. Ogenj naše artiljerije in pehote je preprečil poizkuse Bolgarov prekorati Črno.

Dozdaj 160.000 Srbov ujetih.

Berlin. »B. Z. a. M.« potrjuje čez Sofijo, da so izgubili Srbi ob svojem umikanju skoraj celo artiljerijo in da so ujeti zavezniki od 23. novembra zopet 35.000 Srbov in zasedli 3200 km² srbske in črnogorske zemlje. Vseh Srbov je ujetih dozdaj nad 160.000.

Padec Djakove.

Berlin. Poročevalec »Berliner Tageblatt« je brzojavil 5. t. m. svojem listu: Včeraj je padla Djakova. Bolgari so vkorakali v mesto, ki so je Srbi komaj branili. Plen zmagovalcev je velik. Srbi so se umaknili po slabih potih proti zahodu. Dobra cesta iz Prizrena se namreč konča v Djakovici in se nadaljuje nato slaba balkanska cesta.

Bitolj.

London, 6. decembra. Reuter poroča iz Aten: Uradno se razglša, da v Bitolji ni vkorakala niti ena četa; v mesto so došli samo nemški, avstrijski in bolgarski častniki, ki so na vladnih poslopih razobesili svoje zastave.

En srbski bataljon se združil s Francozi.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Pariza: »Matinu« brzojavljajo iz Soluna, da je došel en srbski bataljon čez Gewgheli v francoski tabor.

× × ×

Če je to poročilo resnično, je dosegla Sarraillova ekspedicijska uspeh, da je dobila zvezo s Srbi. Zvezo je dosegel en srbski bataljon. Ta bataljon, kakor je male važnosti, postane lahko še velike politične važnosti. Če bi se namreč moral s Francozi umakniti na Grško, bi se moralo rešiti vprašanje o razoroženju Srbov po Grkih.

Ojačenje Francozov v Macedoniji.

Atene. (K. u.) Reuterjevo poročilo: Iz francoskega vira se poroča: Cela bojna črta od Črne do Krivolaka se redno utrudi. Ojačiti nameravajo tudi postojanke vzhodno od reke Vardar in se razširi ozemlje za obrambo železnice.

Francoske čete na Orientu.

Bukarešt. Iz Rima se poroča: Na Orientu so se odpeljale iz Marsella in iz Alžira nove francoske čete, med njimi tudi kolonialne. Poslali so jih v Mudros, Gallipoli in v druge kraje. Sodi se, da jih je nekaj odrinilo tudi v Albanijo.

Ententin odgovor Grški.

Sofija, 5. decembra. Kakor se prav gotovo sliši, je Grška zahteve zadnje ententine note odklonila.

London, 5. decembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Aten: Angleški in francoski poslanik sta večeraj obiskala Skuludisa. Namen enournege razgovora je bil napovedati predstoječi odgovor sporazuma štirih, ki bo sestavljen v spravljenem tonu.

Berlin, 6. decembra. »Berliner Ztg. a. M.« javlja iz Aten: Iz Soluna javljajo, da misli ententa vsled odklonilnega grškega odgovora staviti kratek ultimatum in bo najbrže odredila prisilne odredbe. Za ta slučaj, tako sodijo, pa ni izključeno, da se Grška čisto javno pridruži osrednjima silama in se dogovori z Bolgarijo glede južnomakedonskega ozemlja. Tako bi bila usoda solunskega ekspedicijskega zbora zapečaten.

Grška ne bo delala razlike.

Solun, 6. decembra. Iz krogov, vladi blizu stoječih, se sliši, da je Grška vlada ententi sporočila, da nima nobenega vsprejemljivega razloga, da bi bila proti ententi bolj dobrohotna kakor osrednjima silama. Če bi grška vlada dovolila, da bi francoske in angleške čete na Grškem imele kako akcijsko svobodo, tedaj je ni stvari, ki bi mogla grško vlado zadržati, da bi ravno isto dovolila tudi četam srednjevropskega bloka. Nagibi in njihove možne posledice

so preveč očite, da bi grška vlada mogla opustiti svoje nespremenljivo končno stališče.

× × ×

Rumunija in ruske čete.

Budimpešta, 6. decembra. »Az Est« javlja iz Bukarešta, da je pristanišče v Reni zaprto za osebni in blagovni promet. V soboto so prišle nove čete.

Kölnische Ztg. javlja, da je rumunska vlada 28. novembra izjavila, da se bo s silo uprla prehodu tujih čet preko Rumunije. Iz rumunskih vladnih krogov piše »Sera« da so Rusi z zbiranjem čet v Besarabiji hoteli Rumunijo ustrahovati in bolgarske čete privabiti od srbske meje. — Vsa stvar je izrodek Sazonove domišljije, ki je mislil, da bo s tem spravil rumunsko ljudstvo v ogenj, kar bi prisililo Bratianuja, da opusti nevtralnost. Toda samo navneži so verjeli na ruski dohod. Razsodni možje pa so vedeli, da Rusija ne more priti.

Rekvizicija ladij in vozil v Rumuniji.

Bukarešt, 6. decembra. Poluradno se razglša, da je rumunska vlada rekvirirala po rumunskih pristaniščih vse prevozne, rečne ladije in druga vozila. »Vossische Ztg.« izve, da je vlada to svojo odredbo glede zunanjih plovilk, ki vozijo žito, že umaknila, da se prevoza žita ne bo več motilo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. decembra. (Kor. ur.) Wolff poroča:

V jutranji zori se je večeraj z velikimi izgubami izjalovil ruski napad južnozahodno od jezera Babit (zahodno od Rige).

Neko nemško letalo, ki je bilo zadeto po ruskem artiljerijskem ognju z morja smo z moštvo vred rešili pri Markgralenu (ob kurskem obrežju).

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKA MOČ ODVISNA OD POLJSKE.

Moskva, 6. decembra. Knez Trubecokov izjava v »Echopol-u«, da so koristi ruskega naroda združene s koristmi Poljske, od katere posesti je odvisna ruska moč. Izguba Poljske bi pomenila začetek razkosavanja Rusije, ker bi tudi baltičke province, Litva, Bela Rusija in deli črnomorskega ozemlja odpadli. Zato se ne sme ničesar opustiti, da se reši Poljsko za Rusijo.

VELIKI KNEZ NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ POVELJNIK RUSKE ARMADNE NA ORIENTU.

Kodanj. Ruski listi poročajo: Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je imenovan za vrhovnega poveljnika na orientnem bojišču.

POZIV LETNIKA 1917. V RUSIJI POD OROŽJE.

Petrograd, 7. decembra. (Kor. ur.) Petrograjska brzojavna agentura: S carjevim ukazom je vpoklican letnik 1917 pod orožje bodoče leto.

NAZAJ V EVROPO.

Veliki Varaždin, 6. decembra. Nadporučnik Zoltan Fleischer, ki se nahaja v ruskem ujetništvu v Vladivostoku, je brzojavil, da bodo vse vojne ujetnike iz Vladivostoka in Skotova prepeljali nazaj v evropsko Rusijo. S prevozom so že pričeli.

VARŠAVSKI NADSKOF ZA ŽIDOVSKO OTROKE.

Dunaj, 4. decembra. Iz Lodza poročajo: Tukajšnja židovska verska občina je sklenila, sporočiti varšavskemu nadškofu Kakovskemu najiskrenejšo zahvalo za 10.000 rubljev, ki jih je ji poslal za revne židovske otroke.

AVSTROGRSKA VOJNA UPRAVA IN LJUDSKA IZOBRAZBA NA POLJSKEM.

Dunaj, 3. decembra. »Nowa Reforma« priobčuje zanimiv dokument, s kolikšno resnostjo so se avstrogrski vojni uradi na Poljskem lotili rešitve kulturnih nalog. Gre se za okrožnico krajnim predstojništvom glede ustanavljanja in vzdrževanja ljudskih šol, podpisano od poveljnika, polkovnika Viktorja, in priobčeno v uradnem listu za okrožje Opoczno. Odlok pravi: »Iz poročila šolskega nadzornika je c. in kr. poveljstvo z obžalovanjem razvidelo, da nekatere občine, namesto da bi gojile in podpirale že obstoječe ter ustanovljale nove šole, delajo vse možne ovire, dasiravno dovoljuje c. in kr. poveljstvo, ako treba, tudi posojila. Zelo žalostno bi bilo, če bi ljudstvo ne imelo zmisla za blagoslov, ki ga nudijo šole njegovim otrokom.« Nadaljnje besedilo opominja občine, da se je šolske obveznosti v ogib kazni strogo držati. Kon-

čno se starši pozivajo, da naj skrbijo pri svojih šoloobveznih otrokih za največjo snago, kajti »tudi najrevnejši otrok more biti snažno oblečen«. Končno poziva odlok, da se naj ustanavljajo tečajji za odraslene analfabete.

IZ POLITIČNEGA GIBANJA V GALICIJU.

Dunaj, 2. decembra. Iz Lvova poročajo: Ob prihodu predsednika vrhovnega poljskega narodnega odbora viteza Jaworskega v Lvov se je tu vršil shod, ki so se ga udeležili zastopniki vseh meščanskih krogov. Predsednik vitez Jaworski je podal podrobno poročilo o položaju, čemur je sledila debata, na kar se je sprejela resolucija, ki jo je predlagal rektor politehnike Fiedler in ki med drugim pravi: Shod izraza nado, da bo vrhovni narodni odbor z dosedanjim odločnostjo vztrajal na zavzetem stališču ter postal središče organizaciji poljskega naroda. Shod je nadalje izrekel, da je pripravljen, da postavi vrhovnemu narodnemu odboru vse svoje moči za narod in njega dočestnost na razpolago.

ODKRITJE SLAVNOSTNEGA SPOMEMNIKA PRI KRAKOVU.

Krakov, 7. decembra. (Kor. ur.) Povodom lanskih bojev med Birzanovom-Wieliczko so večeraj odkrili na nekem griču pri Krakovu slavnosten spomenik na čast padlim vojakom.

OBLETNICA POLJSKO-RUSKE VOJNE.

Dunaj, 2. decembra. Posebno svečano se je 29. novembra t. l. obhajal spomin na izbruh poljsko-ruske vojne leta 1830. V Lvovu in v Krakovu kakor tudi po vseh galicijskih mestih so se priredila narodna zborovanja z zgodovinskimi predavanji in godbenimi produkcijami. Na ozemlju Kongresne Poljske, katero je Avstro-Ogrska okupirala, so se te slovesnosti vršile ob navzočnosti uradnih zastopnikov.

STOLETEN BOJEVNIK IZ LETA 1831.

Dunaj, 2. decembra. Iz Lvova poročajo: V samostanu reformatorov je obhajal pater Franc Janicki dne 2. decembra popolnoma svežega duha stoletnico svojega rojstva. Častiljivi starček, rodom iz lublinskega okraja, se je kot 16 let star mladenič udeležil leta 1831. bojev za svobodo. Živo se spominja še poteka cele vojne, porazdelitve sil in vojnega načrta. Po vojni se je Janicki posvetil duhovniškemu stanu ter se je udeležil vstaje leta 1862. kot vojni kaplan. Od leta 1874. do 1913. je bil župnik v Volkovu, na kar se je pred dvema letoma kot emerit preselil v Staro Sioło. Tu ga je presenetila vojna. Kozaki so ga napadli v njegovem pribežališču ter docela oropali. Zatekel se je v samostan reformatorov v Lvovu, kjer je praznoval stoletnico.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 6. decembra. (K. u.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Na raznih mestih bojne črte boji artiljerije, z minami in z ročnimi granatami.

Pri Bapaume sta se sestrelili v zračnem boju dve angleški letali. Letalci so mrtvi.

Vrhovno vojno vodstvo.

Nemška ofenziva na zahodu.

Berlin. Pariški »L'Intransigent« piše. Nekaj časa se bijejo na celi zahodni bojni črti artiljerijski boji osobito v Champagni,

ob Somme in ob Oise. Sodijo, da se Nemci zopet pripravljajo na ofenzivo v velikem slogu.

Razbremenjeni Joffre.

Lučano. Iz Pariza se poroča: General Foch ne dobi čina, pač pa funkcije generalnega nadzornika armad, ki operirajo na zahodni bojni črti. Razbremeniti hočejo tako generala Joffreja, ki se radi svojih mnogih službenih potovanj ne more popolnoma posvetiti svoji glavni strateški nalogi, da more vzdržavati trajen stik z Gallienijem, Frenchom in s stalnim carjevim zastopnikom.

Predstavitelj Krista ob pasijonskih predstavah o Obergamergau padel na francoskem bojišču.

Berlin, 7. decembra. (Kor. ur.) Listi poročajo: V bojih v Champagni je padel Anton Lang, slaven predstavitelj Krista v obergamergauskih pasijonskih igrah.

Angleži varčujejo.

Kodanj, 6. decembra. Angleška vlada je sklenila vse ministrske plače znižati za tretjino, da tako lep vzgled za varčevanje vsemu prebivalstvu. Skoro gotovo bodo pozvani tudi člani spodnje zbornice, da se prostovoljno odpovedo tretjini svojih dnevnin, ki znašajo na leto 400 funtov šterlingov (t. j. 9600 K).

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad. (K. u.) Iz turškega glavnega stana:

Dardanelaska vojna črta.

Anaforta. Naša artiljerija je odločno odgovarjala na sovražno obstreljevanje s suhega in z morja in je uspešno streljala na sovražne postojanke pehote in artiljerije.

Ari Burnu. Ponoči na 4. december je neka sovražna torpedovka streljala v različne smeri. Dne 4. decembra od časa do časa boji pehote in z bombami. Dva sovražna transportna parnika sta se na višini Ari Burnua umaknila radi našega ognja.

Sedil Bahr. Dve mini, ki smo jih razstrelili 4. t. m. pred našim desnim krilom, sta uničili neko sovražno protimino. Sovražna pehota je pričela na to ljuto streljati precej močno na naše krilo, sovražnik je vrغل več bomb in je nato dve uri brez odmora obstreljeval naše postojanke; obstreljevali so tudi monitorji, ena oklopna križarka in ena križarka. Sovražnik je izstrelil tam veliko množino zračnih torpedov. Naša letala trajno uspešno poizvedujejo in napadajo. Neke vojno letalo s pilotom poročnikom Hansenom in z enim opazovalcem je napadlo z bombami nek monitor in ga prisililo, da je moral prenehati streljati in da se je moral odstraniti. Z ostalih bojnih črt se nič ne poroča.

Angleško umikanje v Mezopotamiji.

Lučano, 6. decembra. Uradno priznaje iz Londona o angleškem umikanju v Mezopotamiji je napravilo globok vtis, ker je italijansko časopisje že tedne napovedovalo osvojitve Bagdada in velike zmage v Aziji.

Turčija si želi cele bataljone nemških učiteljev.

Carigrad, 6. decembra. »Ikdam« zahteva, da se pokliče cele bataljone nemških učiteljev za vse vrste turskih šol. List pravi, da si mora Turčija prisvojiti učno metodo nemškega gospodarstva, če naj dobi deželno sijajno bodočnost.

Dnevne novice.

+ Hrvati in rešitev vprašanja o grbih. »Kelety Artesi« poroča, kakor obvešča c. kr. koresp. urad, da je hrvatski klub 5. t. m. popoldne v večurni seji sklenil, da pošlje radi rešitve vprašanja o grbih k ministrskemu predsedniku Tiszi deputacijo. Posvetovanje se je nadaljevalo 6. t. m.

+ Imenovanja. Za črnovojniškega asistentnega zdravnika je imenovan dr. Bogdan Derč. — Praporščaki so postali kadeti: Primus Ferdinand in Čuk Rudolf, oba pri 5. dom. p.; Šetina Valter, Kavčič Fel., Stranič Alojzij, Čap Luka, Dequal Franc, Omersu Rud., Wabschegg Karel in Oster Anton, vsi pri 26. dom. p. — Kadeti so postali enoletni prostovoljci: Braz Adalbert, Zeleznik Jurij, Verčkovnik Ignacij in Križanec Viljem, vsi pri 26. dom. p.; Hladnik Stanko, pri 44. d. havb. polj. div.; Zorec Vinko, pri 45. dom. polj. havb. div. — Veterinarski kadet je postal enoletni prostovoljec Jerina Franc, pri 22. dom. polj. havbični diviziji.

— Padli vojaki 27. domobr. pešpolka: Peter Ambrožič iz št. Petra ob Soči, okraj Trzič, 37 let star, padel 10. oktobra; Alojzij Knapi iz št. Vida nad Cerknico, 21 let star, padel 6. novembra; Jernej Božič iz Šturji pri Vipavi, 18 let star, padel 9. novembra; Franc Grah iz Pazina v Istri, 18 let star, umrl 14. novembra; Anton Čampa z Blok, okr. Logatec, 18 let star, zmurnil 17. novembra; Josip Božič, Smečec pri Krškem, 22 let star, umrl 16. novembra.

— Razpust občinskega zastopa v Idriji. Deželna vlada je v sporazumu z deželnim odborom sklenila razpustiti občinski zastop v Idriji.

— Težko ranjen je bil 23. novembra na italijanskem bojišču Ivan Prezelj, praporščak.

— Novi generalni ravnatelj »Kreditnega zavoda« postane, kakor poroča »Morgen«, sedanji glavni ravnatelj južne železnice sekcijki načelnik Avgust vitez pl. Weeber.

Rekvizicija žita na Ogrskem je spravila na dan toliko prikritih zalog, da se je glasom neke poluradne vesti množina razpoložljivega žita podesetorila.

Draginja na celem svetu. Draginja v vojni nikomur ne prizanaša ter so jo v enaki meri deležne tudi nevtralne države. Na Francoskem stane sladkor še enkrat toliko nego v miru. Dvanajstotina jajc je preje stala 1-50 franka, danes pa 2-40 do 3 franka. Poljski sadeži so se podražili za 75 do 100%. Iz Italije se istotako poroča o naraščajoči draginji najpotrebnejših živil. Ondi nedostaje še vsake organizacije v preskrbovanju in vsak korak zakonodaje v tem oziru naleti med državljansko nedisipliniranim ljudstvom na velike težkoče.

Na Angleškem je tačas cena za prvovrstno pšenico višja nego na Nemškem, znatno višja nego cena najvažnejšega nemškega krušnega žita, rži. Ravnotako je tudi moka na Angleškem dražja nego na Nemškem. Tudi mesne cene so na Angleškem silno visoke. V nevtralnih državah ni nič boljše. Rumunija, izrazito poljedelska dežela, zelo trpi vsled velike dragine živil. Že v septembru je poročala »Seara«, da je večina rumunskih proizvodov dva- do trikrat dražja nego drugače, dasi jih je v izobilju. Ravnotako draže kakor živila so tudi oblačilne potrebščine. Nikjer v Evropi ni take dragine kakor v Rumuniji, kjer je postalo življenje za široke ljudske sloje posebno v mestih naravnost nemogoče. Tako »Seara«. Prav tako je v Švici. Meso in surovo maslo sta dosegla ceno, kakršnih nihče ne pomni. Pa tudi iz ostalih dežel prihajajo poročila o naraščajoči draginji.

Prodaja bregih krav. Vojška uprava proda nekaj sto bregih krav in tudi nekaj takih, ki so pravkar storile, in sicer po prejšnji maksimalni ceni, t. j. po 1.80 K za kilogram žive teže. Kdor hoče eno ali več teh krav kupiti, naj se nemudoma zgloši potom svojega zupanstva ali pa ustno ali pismeno naravnost pri deželnem odboru v Ljubljani. Krave se bodo oddajale v Ljubljani in bo svoječasno vsakemu zglasilcu prijavitelju kdaj in kje. Če bo iz Gorenjskega ali Dolenjskega priglasednih dovolj kupcev, se utegnejo te krave oddajati tudi na kaki železniški postaji v središču teh pokrajin. Notranjci dobe lahko nekaj takih krav v Postojni ter se morejo zanje zglasiti vsak dan pri intendantu 5. etapnega poveljnštva v Postojni.

Rojak ustrelil v Ameriki rojaka. Iz Clevelanda poročajo: Anton Zupančič, ki dela v Saylorville, O., se je zvečer mudil pri Josipu Gorniku, 6017 Glas Ave. Ob devetih zvečer se je napotil na kolodvor, da se pelje z vlakom proti Mantau, Ohio, toda je vlak zamudil, nakar se vrnil zopet na 6017 Glass Ave. k Josipu Gorniku. Prišel je v njegovo hišo okoli polnoči. Ker pa je dobil vrata zaklenjena, je odprl Zupančič okno in prišel v hišo. V tem se je tudi Gornik zbudil. Predno je mogel Zupančič raztolmačiti, kdo da je, je že Gornik ustrelil in smrtno zadel Zupančiča, ki se je preobrnul po stopnjah. V bolnišnici je umrl.

— Najvišje cene za predivo so po vladni naredbi (drž. zak. št. 267 z dne 15. sep. 1915) sledeče (za v Avstriji izdelano, presušeno blago): Za otropano predivo, godeno v vodi ali v rosi: I. 270 K, II. 220 K, III. 180 K za 100 kg. Za mikano predivo I. vrste, ki ga v predilnici ni treba več mikati: 270 K, za treno predivo prima: 220 kron, I. vrste 200 K, II. 180 K, III. 160 K za 100 kilogr. Za treno predivno tuljavo (Brechflagswerg) in za tuljavno predivo (Wergflachs): I. 120 K, II. 90 K, III. 60 K za 100 kg. Za predivove potirke od trena (Breachfallwerg), kolikor so še pripravni za predenje, 30 K za 100 kg. Cene se razumejo brez embalaže, franko od prevzame postaje nakupne centrale, pri direktni pošiljavi na predilnice franko predilnične postaje. Vezati se sme samo z enakovrednim lanom. Namočiti blago pred odpošiljavitvijo je prepovedano.

Beneški Slovenci in njihov položaj.

V polemiki proti nekemu članku Guidona Henrika Torossija, v katerem je ta dokazoval, da morajo med Italijo in Avstrijo ostati dosedanje meje, opozarja neki M. Fakir v »Cittadino di Trieste« na zaostrost in brezpravni položaj Slovencev, ki so podaniki Italije. In sklicevaje se na ta položaj stavlja odgovor v diskusijo vprašanje, kake teritorialne kompenzacije moramo mi po pravici zahtevati od Italije, ker so narekovane po humaniteti in čustvovanju? Piše: Pod tiranido italijansko živi v provinciji Cividale in na sosednjem ozemlju mnogo Slovencev. Po neresničnih

statistikah dosegajo število 60.000, v resnici pa jih je še enkrat toliko. Postopajo z njimi, ali bolje rečeno: jih maltrahirajo na najbolj barbarski način, ki si ga moremo misliti, tako da morejo skoro zavidati one, ki ječe v moskovitskem hlapčevstvu. To dobro in inteligentno ljudstvo, ki je dalo slovenski literaturi tudi pisateljev in pesnikov, uničuje italijansko barbarstvo sistematično: pušča jih brez cerkve, brez šole, brez vsake narodne in jezikovne pravice! Ti ubogi Slovenci pričakujejo trenutka, da zadobé zopet človeške pravice, ki so jim bile vzete v letu 1866., ko so prišli pod tisto vlado. Mi nismo nacionalisti, ali v imenu človečnosti moramo zahtevati odrešenja za tisto ljudstvo. Italija se gotovo ne bo mogla pritoževati, ako jih izgubi, ker jim ni bila mati, marveč mačeha. Iredentizem v Avstriji je absurden, kjer vsak narod uživa svobodo in pravico, kjer imajo šole svobodno razvoj, dočim se pravice Slovencev, ki žive v italijanskem suženjstvu, tepajo na najkrivičnejši način. Pravico imajo zahtevati od nas odrešenja. To je več nego opravičeno, je celo naša moralna dolžnost in delo človečnosti.

Ljubljanske novice.

Ij Umrl je v Ljubljani gospod Luka Pintar, ravnatelj c. kr. študijske knjižnice, star 58 let.

Ij Božična darila za vojake. Na ljubljanskih mestnih ljudskih šolah se je nabralo 4879 zavojčkov z različnimi božičnimi darili za vojaštvo. Za tukajšnje razmere naravnost občudovanja vredna požrtvovalnost. — Naj bi skromni darovi naše mladine bili v razvedrilo in bodrilo hrabrim četam na braniku domovine.

Ij Uspeh nabiranja volnenine in kavčuka v Ljubljani je uprav velikanski, kajti nabralo se je 20.838 kg različnega blaga, s katerim se je napolnilo skoro pet vagonov. Pičlo tretjino je bilo kavčuka, dve dobri tretjini pa volnenine in sličnih tkanin. Nabiranje je tedaj imelo nad vse pričakovanje sijajen uspeh.

Ij Vojnega posojila se je do konca novembra t. l. podpisalo na ljubljanskih ljudskih šolah od učiteljstva in učencev oziroma njih starišev 238.573 kron 69 vinarjev. Te številke povedo več kakor cele knjige.

Ij Ljubljanka se je zastrupila v Ameriki. V Collinwodu se je zastrupila soproga Marija Perpar, stara 22 let. Doma je bila iz Ljubljane.

Ij K vprašanju o preskrbi moke v Ljubljani, piše graška »Tagespost« z dne 7. t. m.: »Že več tednov je razdeljevanje moke v Ljubljani zvezano z nedostatkostmi. Nekaj časa se je dobivala samo bela, potem zopet samo črna moka; v zadnjih dneh pa je nastopilo neprijetno pomanjkanje moke, tako da velik del prebivalstva sploh ni dobil nobene moke. Vsled tega je bil pri prodajalnicah mestne pekarnar tak naval, da so morali ljudje po cele ure čakati na zimskem mrazu, predno so prišli na vrsto. Tak položaj utegne vzbuditi skrb, ki so spričo v notranjosti se nahajajočih zadostnih zalog moke nepotrebne. Nujno bi bilo priporočiti, da se v bodoče take neprilike preprečijo s pravočasno naročitvijo potrebne moke.«

Ij Pomanjkanje moke v Ljubljani. Z magistrata se nam piše: Ljubljana je navezana le na dovoz ogrske moke. Vsled ustavljenega prometa po ogrskih železnicah je zadnji čas dovoz moke malone popolnoma izostal. Kakor se na merodajnem mestu poroča, je vendarle pričakovati v najkrajšem času ogrske moke. Mestna občina je ima naročene za okroglo en milijon kron. Ljudje naj toraj potrpe, ker se ni bati, da bi moke sploh zmanjkalo.

Ij Umrl so v Ljubljani: Blaž Burnik, dninar, 35 let. — Josip Marko, honvedski pešec. — Simon Bölgardcan, pešec. — Julij Gerdol, kadet domobranskega pešpolka. — Oton Gangl, pešec. — Anton Poceho, pešec. — Ivana Dolenc, zasebnica. — Ivana Keber, posestnikova žena, 54 let. — Nikolaja Gaberc, hči čevljarskega pomočnika, četrt ure. — Mihael Bricelj, bivši tesar, 80 let. — Anton Dujič, pešec. — Dušan Kovačević, domobranski pešec. — Imre Lerinc, pešec. — Josip Duzmath, honved. — Lazar Cerencič, pešec. — Štefan Ljubečič, pešec. — Helena Rekar, vdova poštnega sluga, 62 let.

Ij Umrl so v Ljubljani: Josip Primc, mesar, 36 let. — Ivan Juvan, občinski ubožec, 62 let. — Atanas Massanyi, pešec, v mestni bolnici za silo, Pokopališka ulica 19. — Marija Jesih, posestnikova žena, 78 let. — Lucija Peternel, mestna uboga, 55 let. — Josip Krause, poddesetnik. — Velimir Relija, honved. — Fran Rapič, črnovojniški pešec. — Flora Urzika, honved. — Nikolaj Jasprica, domobranski pešec. — Peter Zubeč, pešec. — Juri Felsnik, topničar. — Jurij Drexler, črnovojniški poddesetnik. — Nikolaj Dropuljič, korporal. — Josip Bodlaj, črnovojniški četovodja. — Marjeta Žen, služkinja, 32 let.

Ij Izgubljeno. V soboto je bil izgubljen oziroma zamenjen na južnem kolodvoru

paket s knjigami. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v trgovini Gerber v Ljubljani.

Primorske novice.

Slikar Spazzapan ujet. Svoj čas smo poročali, da je padel na soški fronti nadarjeni slovenski slikar Al. Spazzapan iz Gorice. Nepričakovano se je oglasil sedaj prijatelju iz srednje Italije.

Iz laškega ujetništva se je oglasil gospod Anton Hrovat, kovač iz Zage na Bovškem. Pisal je, da se nahaja z družino v Genovi in da jim gre primeroma dobro. Tamkaj da se nahajajo tudi vsi Zagarij. Dopolniti s slovensko vsebino je rabila iz Genove k Sv. Ivanu pri Trstu 22 dni.

Razna poročila.

Zunanja politika v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 6. decembra. V torek so prične proračunska debata, katero se pričakuje z veliko napetostjo. Opozicija je sklenila, ostrejši ton proti vladi glede njene politike in pa ker ni ničesar storila proti nemoralni in oderuskemu duhu v gospodarskem življenju. Od opozicije bo govoril o zunanjem položaju grof Andrassy, grof Karolyi pa o volivni pravici in o cenzuri, tajni svetnik Szterenyi pa o preskrbi z živili. Za odgovor opoziciji se vlada tudi pripravljala; grof Tisza bo menda po Andrassyjevem govoru podal izjavo o zunanjih politikah.

Konstitucija švicarskega narodnega sveta in stanovskega sveta.

Bern, 7. decembra. (Kor. ur.) Narodni svet je izvolil za predsednika dosedanjega podpredsednika Artena Engetera iz Appenzella (svobodomislec), stanovski svet je pa izvolil za predsednika katoliškega konservativca Pytona iz Freiburga.

Posebna m'sija westminsterskega škofa. Pariz, 6. decembra. »Petit Parisien« javlja, da je kardinalu Bourne, westminsterskemu nadškofu, poverjeno posebno poslanstvo. Kardinal potuje v Rim h konzistoriju.

Cenjeno občinstvo se opozarja, da porabi priliko in si ogleda edino največjo zalogo šivalnih strojev pri Jos. Petelin, Ljubljana, blizu frančiškanskega mosta, za vodo, levo 3 hiša. Vsaki stranki se stroj razkaže in se dovoli v poizkus. Kupovalkam izven mesta se pošlje naša v tej stroki dobro poučena gospodična in instruirana brezplačno na domu. Posebna prilika si ogledati šivalne stroje »Gritzer« in »Afana« je na praznik 8. decembra in nedeljo 12. decembra od 8—12. ure dop. Več v današnjem inseratu.

Stare rane, ki zopet začno boleti, naj se obvežejo s Follerjevimi bolj lajšajočim, antiseptičnim fluidom iz rastlinskih esenc z zn. »Elsa-fluid«. 12 steklenic pošlje za 6 kron poštnine prosto lekarnar E. V. Feller, Stubička, Elzatr št. 285 (Hrvatska). Ta fluid naj bi bil vedno pri roki. Zahvalnih pisem cela množina. (—u—)

Iščemo 17 letnega brata

Franc Tratnik iz Iderskega št. 35

domače »Pulišov« pri Kobaridu, Primorsko. — Kdor kaj ve o njem, naj sporoči sestram

Margareta Tratnik in Ana Koren, Solo št. 56, Vila Angela pošta Moste pri Ljubljani.

Legenda

»Kjer je ljubezen, tam je Bog« v filmu.

Čudovito krasni prizori!

SPOZNAVANJE.

Legenda po Tolstojevih motivih v treh dejanjih.

Po splošni sodbi je to kinematografsko mojstrsko delo!

Angelj Mihael je spoznal, kaj je v človeku, kaj je ljudem skrito in in kaj ljudi ohranja žive.

V glavni vlogi Lo Vallis.

Galerija prednikov.

Izvrstna veseloigra v dveh dejanjih.

Samo v
KINO CENTRAL
v dežel. gledališču

Potrta globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče in stric, gospod

Leopold Svetlic

bivši gostilničar in posestnik v Kamniku,

včeraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 81. letu, udano in mirno preminul.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil jutri v sredo dne 8. decembra t. l. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Cerklji št. 37 na ondotno farno pokopališče. Bodi mu ljub spomin!

Cerknica pri Rakeku, dne 7. decembra 1915.

Žalujejo rodbine
Svetlic, Sirmole, Gostiša.

Vsem znancem, prijateljem in duhovnim sobratom se sporoča, da je sinoči večkrat previden s sv. zakramenti umri preč. gospod

Stefan Valentinčič

vpokojeni kurat goriške nadškofije

v starosti 69 let.

Pogreb je v torek, dne 7. decembra ob 3. uri popoldne. Priporoča se v molitev in blag spomin.

V Škofji Loki, dne 6. decembra 1915.

Avguštin Šinkovec,
župnik.

2602

Petrolejske sode

dobro ohranjene, kupi po najvišjih cenah proti predplačilu

Josip Pick, Gradec.

Petrolej, milo, olje, riž in testenine

dobavlja v celih vagonih in tudi v manjših delih v najboljši kakovosti proti predplačilu veletvrška

Josip Pick, Gradec.

Pivo in vino

dobavlja točno proti plačilu v gotovini veletrgovina

Josip Pick, Gradec.

Sprejme se v boljšo družino

gospodična ali priprosto dekle

katera bi 2 in 4 letnega otroka popolnoma oskrbovala in odgojevala. Plača po zmoglosti. Ponudbe naj se pošljejo na upravo tega lista, kjer se izve tudi naslov pod št. 2608.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Tekač (Laufbursche)

zanesljiv in pošten, z znanjem obeh deželnih jezikov in ki se spozna po mestu, se sprejme takoj. — Prošnje na upravo tega lista pod »Express 2593«.

Sprejme se na neko graščino dober

hlapec h konjem

dobra plača, stanovanje in kurjava zastoj; dalje priprosta ženska z manjšim dohodkom, ki bi oskrbovala cvetličnjak; stanovanje in kurjava prosto, odškodnina v poljskih pridelkih. Poblizje se izve pri tvrdki

St. & C. Tauzher, Ljubljana, Dunajska cesta št. 47.

Za begunce lep zaslužek in stan!

Viničarija

se pod ugodnimi pogoji odda obitelji, pobegli z juga, na Štajerskem.

Nastop takoj. Ponudbe na »Slovenca« pod št. 2605.

Sobarica

ki zna tudi dobro šivati, išče službo. Naslov pove uprava lista pod št. 2596.

št. 18.129.

Razglas.

Prevažanje premoga z južnega in obeh državnih kolodvorov v centralo mestne elektrarne, k vodovodni zajemalnici v Klečab, v mestne šole in druga mestna poslopja za leto 1916, se bode oddalo ponudbenim potom.

Pismene, propisne kolkovane ponudbe, katerim je priložiti dvesto (200) kron varščine, naj se vložijo zapečateni v vložni zapisnik mestnega magistrata do

20. decembra 1915.

Na dobro vidnem prostoru zavitka naj se zapiše besedo »ponudba«.

Magistrat deželnega stolnega mesta v Ljubljani,
dne 6. decembra 1915.

K. št. 28.

Zakup ribolova.

Dne 18. grudna 1915. ob 10. uri dopoldne odda se v najem za nadaljnjih 10 let v nekdanji komendi n. v. r., isti lastni

ribolov revir št. 45

Ljubljana-Vevče

t. j. Ljubljana od sv. Petra mostu do veške papirnice z Gruberjevim prekopom od želez. mostu na karlovski državni cesti do iztoka z nekaterimi dotoki na levem in desnem bregu.

Natančnejši pogoji se izvedo pri dražbi dne 18. grudna 1915. (Dosedanja najemnina je znašala letno 368 K.)

Oskrbništvo n. v. r. Komende-Ljubljana, v Metliki
dne 2. grudna 1915.

Brez vsakega posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog in oče, gospod

profesor LUKA PINTAR

c. kr. ravnatelj študijske knjižnice

po dolgotrajnem, silnem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj, dne 7. decembra mirno izdihnil svojo dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 9. decembra 1915 ob pol 4. uri popoldan iz hiše žalosti Francovo nabrežje št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi.

Ljubljana, dne 7. decembra 1915.

Dr. med. Ivan Pintar,
tačas na severovzh. bojišču,
sin.

Marija Pintar roj. Kobilca,
soproga.

Mira Pintar,
hči.

Po želji pokojnika se venci hvaležno odklanjajo.

Božič 1915.

P. n. občinstvu v ljudno naznanjam, da sem osebno razkupil v prvovrstnih tovarnah različne predmete za

božična darila.

Imam sedaj bogato zalogo juvelov, zlatnine, srebrnine in ur, dalje raznovrstne vojno-spominske predmete: lastno patentovane in druge različne spominske prstane in vsakovrstne znake. Zastopstvo sočeljelnih vojnih kozarceve.

Lud. Cerne

juvelir, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Najnižje cene.

Solitina in točna postrežba.

Naročajte „Slovenca“!

1 steklenica 2 kroni.
 Ceniki zastoj in franko.

Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — **KEMENY, Kaschau (Kassa) L.**, poštni predal 12/82 Ogrsko

Za večjo obično na Kranjskem, kjer je več uradov, šola in železnica, išče se izvežban in zanesljiv

občinski tajnik.

Nastop takoj ali v 14 dneh. Prednost imajo vojaščne prosti. Ponudbe s spričevali o dosedanjem delovanju in zahtevami naj se vpošljejo pod šifro »Zanesljivost« 2534 na upravnništvo t. l. 2534

Specialni oddelek platna v trgovini

A. Šare lastnica Jadviga Šare
 Ljubljana

Selenburgova ulica št. 5

nudi se prilikožnost za dobri in ceni nakup
 rjuh
 brisalk
 prtov
 prticev
 brisač
 odejnih rjuh
 blazin
 pernatih blazin
 pernic
 žepnih rut

Za vojake zimsko perilo:

hlače
 jopice
 sviterje
 rokavice
 žilogrelce
 nogavice
 dokolenice
 kolenogrelce
 ušesogrelce
 gamaše

Švicarska vezenina

Sedaj v vojnem času najbolj praktična in hvaležna

Miklavževa in božična darila
 so samo

Gritzner in Afrana
 10 letna garancija! šivalni stroji

so najboljši in nedosežni v trpežnosti za rodbinsko rabo in obrt.

Prednost: krogličten tek, 2381 biserni ubod.

Pouk v vezenju brezplačno v hiši.

3 milijone že v rabi!
 Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev
Josip Petelinc, Ljubljana
 za vodo ulicu francišanskega mostu, levo, 3. hiša.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Laneno seme

v vsaki množini se kupi. Ponudbe na

A. ZANKL, sinovi,

tovarna barv v Ljubljani.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
 Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Delo se izvršuje tudi na Glincah št. 46. Nizke cene!
 Točna in solidna postrežba!
 Obstoj trvdke že čez 50 let.

Kupi se takoj

po najvišji ceni vsako množino jesenovega lesa Ie bodisi okrogel (še stoječ) ait deske. Orehovega lesa I, II, in III. vrste, vsake mere. Domačega kostanjevega lesa, vsake vrsta, Sprejmejo se tudi zastopniki. Pismene ali ustmene ponudbe prosto vagon je pošiljata trvdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

2468 Marije Terezije cesta 13 (Kollizej).

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1926

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
 Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. 1439
 Marije Terezije cesta št. 12.

Najvarnejša založitev kapitala.

Gozdi se prodajo
 v delih po 10 do 150 oralov in več, v lepi, ravni legi, blizu kolodvora.

Ponudbe na upravo graščine KRUPA pošta GRADAC na Dolenjskem

Modni salon

Stuchly-Maschke
 Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnostne izbrane novosti z Dunaja
 Priporoča: največjo izbero klobukov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznana nizka cena.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Schicht-perilo — Vojno-perilo

Najcenejši in najboljši način pranja:

Namoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

⚡ Prihrani delo, čas, denar in milo. ⚡

2408

Ominol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in hiši.

Dobiva se povsod!

Dobiva se povsod!